

Gelen bir soru ve cevabý: Yeni bir ipkolumu dođuyor? Pert olan araçlar hurdaya mı gidecek?

Onaylayan Mustafa Talha Gönüllü
Perşembe, 18ubat 2010
Son Güncelleme Cuma, 19ubat 2010

Hocam, Çevre ve orman bakanlığının 30 Aralık2009 tarihli ömrünü tamamlamıþ araçların kontrolü hakkında yönetmeliğin ikinci bölümünde:Sigorta þirketlerinin yükümlülükleriMADDE 9 – (1) Sigorta þirketleri;a) Sigorta poliçeleri uyarınca onarılmıþ olarak mümkünolmayıp tam hasar ile bedeli araç sahibine ödenmiþ araçları lisanslı geçicidepolama alanına ya da lisanslı iþletme tesisine 13 üncü maddeye uygun olarakteslim etmekle,b) Tam hasar halindeki araç için takdir edilen bedel üzerindekihişlaf olması halinde aracı bekletmeden lisanslı geçici depolama alanına ya dalisanslı iþleme tesisine çekirmekle,c) Tam hasar kararı verilerek kayıttan düþürülen araçları Ek3’te yer alan formu esas alarak Bakanlığda yıllık olarak bildirmekle,ç) Sigorta poliçesi uyarınca onarım sırasında değiştirilenparçaları, 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı SigortacıYük Kanunu uyarıncafaaliyet gösteren yetkili sigorta eksperleri tarafından hazırlanan hasaronarım raporuna istinaden lisanslı geçici depolama alanına ya da lisanslıiþleme tesisine teslim etmekle,yükümlüdür.Sigorta þirketleri pert olan araçları piyasaya satamayacak anlamınamı geliyor. Otomobildeki geri dönüþüm Avrupa'da da böyle mi ?

Sayın Beyefendi, sorunuz için teþekkür ederim.Evet piyasaya satamazsınız anlamına gelir. Araçlar pert iken bunu bertaraf edeceklere devir teslim için bir tutanak olacak. Araçların içindeki malzemelerin değerlendirilmesi çok ciddi bir konudur. Artık kaba biçimde kıyıp, dağıtma, yakma,eritme vb. iþlerine müsaade edilmiyor. HurdacıYük sistemi değil geri dönüþüm sistemi uygulanıyor. Çevreye zarar verici hurdacıYük değil çevre açısýndan sorumlu ve gerekli tedbirleri almıþ geri dönüþüm ve bertaraf sistemi uygulanıyor. Durumunda. Bu durum toplumların sağlıklı geleceği için gereklidir. Avrupa'da bu durum daha önce uygulanmaya başlanmıþtır. Avrupadaki ilgili direktif 2000/53/EC End of Life Vehicles "ELV". Avrupa konuyla ilgili mevzuata 1997'de başlanmıþtır.

Yönetmeliğin amaç maddesi bu konuda daha iyi fikir verir. iyi günler dilerim. AmaçMADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı çevre ve insansağlığının korunması için araçlardan kaynaklanan atıkların oluþumunuengellemek, ömrünü tamamlamıþ araçları ait parçaların yenidenkullanım, geri dönüþüm ve geri kazanım iþlemleri ile bertaraf edilecek atıkmiktarını azaltmak, ekonomik operatörlerin ve geçici depolama alanlarının tabiolacakları standartları ve yükümlülükleri belirlemektir. Pert araçlarda bulunacak zararlı maddeler nedeniyle, bu araçların lisanslı tesislerde tüm donanım ve tedbirlerin bulunduğu birimlerde iþlemden geçirilmesi gerekir. Aksi halde çevreye toplum farkında olmasa da önemli ölçüde zararlı maddeler yayılmaktadır. Ücret edinme konusuna gelince. Tehlikeli maddeleri ortadan kaldırmak normal atık yönetimine göre daha fazla iþlem gerektirmekte ve masrafı çok kere daha fazladır. Eski hurdacıYük sisteminde geri kazanma yapıılırken, çevreye bu maddeler toprağa, havaya ve çevre sularına karıþmakta idi. Bu mevzuatın uygulanması ile bunun önüne geçilmektedir. Bu zararlı maddelerin ortadan kaldırılmasıyla ilgili olarak yüksekliği, bu pert araçların geri dönüþüm ve bertaraf iþlemlerini birlikte yapmaya yönlendirmektedir. Uzun sözün kısasıYükün ileri araçlardan maddi kazanç iþi yaklaşılmıþ unutulmalıdır. Mevzuat tüketiciyi düþünmüþ ve aracındaki zararlı maddelerin bertarafı için malzemelerin geri dönüþümü ile elde edilecek faydadan az yani negatif piyasa değer değeri söz konusu ise tüketiciden yani araç sahibinden bir para istenmemesini getirmiştir. Bu konudaki istisnalar eğer araç tescilli değilse, aracın bazı çevre için zararlı kısımların sökülmesi ise veya araç zararlı atık yüküne sahipse gibi durumlarda araç sahibinden bertaraf maliyetleri veya ceza karşılığı talep istenmesi söz konusu olacaktır. Bununla ilgili olarak Madde 12 ye bakmak gerekir. MADDE 12 – (1) Ekonomik operatörler, ömrünü tamamlamıþ araçlar ile araçların bakım ve onarımından kaynaklanan yedek parçaların toplanmasını sağlamak amacıyla araç teslim yerlerini ve geçici depolama alanlarını kurarlar. (2) ÖTA teslim yerleri araç yoğunluğuna bağlı olarak belirlenir ve araç sahibinin kolaylıkla ulaþabileceđi mesafelerde tesis edilir. ÖTA teslim yeri bulunmayan veya yetersiz olan illerde bu yerler araç üreticileri tarafından oluþturulur. Bu yerler için Ek-1’de yer alan þartlar aranmaz. Teslim yerinde on adetden fazla araç bekletilemez ve bekletme süresi altmıþ günü geçemez. Ekonomik operatörler teslim yerlerini ilgililerin kolaylıkla erişebileceği þekilde duyurur. (3) Üreticiler, negatif piyasa değer olan ömrünü tamamlamıþ araçları araç sahibinden bir para istenmeden teslim alır. (4) Üçüncü fıkrada yer alan bedelsiz geri alma zorunluluğu aþađıdaki nedenlerle ortadan kalkar; a) Aracın, Karayolları Trafik Kanununa göre tescil iþleminin yapılmamıþ olması, b) Aracın; þanzıman, diferansiyel, katalizör, elektronik kontrol üniteleri, lastik, üstyapı gibi önemli parçalarının bulunmaması, c) Araca ait olmayan atık veya hurda malzemesinin bulunması, ç) Aracın bu Yönetmeliğin kapsamı dıþındaki bir araç sınıfına dönüþtürülmesi.